

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัครโรจน์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๕ - ๕๐/๒๕๔๕

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๕

เรื่อง ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นางทัศนีย์ ศิริชัย และนายคณณะ ศิริชัย) เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนด บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) มาตรา ๕๕ และมาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ด้วยศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ส่งคำโต้แย้งของจำเลยในคดีรวมสองคำร้อง คือ นางทัศนีย์ ศิริชัย ในคดีแพ่งหมายเลขคำที่ ๒๔๖/๒๕๔๕ และนายคณณะ ศิริชัย ในคดีแพ่งหมายเลขคำที่ ๒๔๗/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) มาตรา ๕๕ และมาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

๑. สรุปข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปความได้ ดังนี้

คำร้องที่ ๑	บริษัทบริหารสินทรัพย์ พาลาก จำกัด	โจทก์
	นางทัศนีย์ ศิริชัย	จำเลย

(ซึ่งเป็นการยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามคดีแพ่งหมายเลขคำที่ ๒๔๖/๒๕๔๕)

คำร้องที่ ๒	บริษัทบริหารสินทรัพย์ พาลาก จำกัด	โจทก์
	นายคณณะ ศิริชัย	จำเลย

(ซึ่งเป็นการยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตามคดีแพ่งหมายเลขคำที่ ๒๔๗/๒๕๔๕)

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบทั้งสองคำร้องมีข้อเท็จจริงที่เป็นสาระสำคัญอย่างเดียวกัน กล่าวคือ ผู้ร้องได้กล่าวอ้างว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ มีรายละเอียด ดังนี้

ในคำร้องที่ ๑ นางทัศนีย์ ศิริชัย เป็นลูกค้ำของธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาหัวหิน ได้ทำสัญญากู้เงินกับธนาคาร เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๒ เป็นเงินจำนวน ๑,๕๑๒,๕๓๘.๘๒ บาท โดยตกลงเสียดอกเบี้ยร้อยละ ๑๕ ต่อปี และขอมให้มีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย ซึ่งอาจเพิ่มสูงขึ้น หรือลดต่ำกว่าอัตราที่กำหนดนี้ได้ โดยธนาคารไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมหรือแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และนางทัศนีย์ ฯ ยินยอมผ่อนชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยให้ธนาคารเป็นรายเดือนทุกเดือน ๆ ละ ๗๑,๐๐๐ บาท โดยตกลงชำระให้เสร็จสิ้นภายใน ๓๒ เดือน และธนาคารมีสิทธิเรียกร้องให้นางทัศนีย์ ฯ ชำระเงินกู้ตามสัญญาทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนก่อนถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ได้ ซึ่งในการทำสัญญากู้ยืม มีบริษัทหลักทรัพย์กลางตอนล่าง จำกัด ได้ทำสัญญาค้ำประกันโดยยอมรับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วมกับ นางทัศนีย์ ฯ

หลังจากที่นางทัศนีย์ ฯ กู้เงินไปแล้วได้ผ่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ยบางส่วน ซึ่งธนาคาร ได้ปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยและประกาศธนาคาร และต่อมา จำเลยมิได้ชำระหนี้อีกเลย จำเลยจึงค้างชำระเงินต้น และดอกเบี้ยทั้งหมด คิดในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เป็นเงิน ๒,๑๕๕,๑๑๑.๒๘ บาท เป็นเงินต้น ๑,๘๕๘,๘๔๕.๔๗ บาท และดอกเบี้ย เป็นเงิน ๒๖๐,๒๖๑.๘๑ บาท

บริษัทบริหารสินทรัพย์ พาลาก จำกัด (มหาชน) (ซึ่งได้รับอนุมัติจากผู้ว่าการธนาคาร แห่งประเทศไทยให้จดทะเบียนเป็นบริษัทบริหารสินทรัพย์ ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๓ และมีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการ รับซื้อหรือรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพของสถาบันการเงิน รวมตลอดจนหลักประกันของสินทรัพย์นั้น เพื่อนำไปจำหน่ายจ่ายโอนต่อไป) ได้รับโอนสินทรัพย์อันเป็นสิทธิเรียกร้องจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๓ ในการรับโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าว ได้รับโอนสิทธิเรียกร้องและผลประโยชน์ทั้งหลายที่มีต่อนางทัศนีย์ ฯ ด้วย

หลังจากที่บริษัทบริหารสินทรัพย์ พาလာท จำกัด (มหาชน) ได้รับโอนสิทธิเรียกร้องจาก ธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) แล้ว ก็ได้ติดตามทวงถามให้นางทัศนีย์ ฯ ชำระเงินหลายครั้ง แต่ไม่เกิดผล จึงได้ฟ้องนางทัศนีย์ ฯ เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ฐานผิดสัญญากู้เงิน และขอให้ศาลพิจารณาค้ำประกันบังคับให้จำเลยชำระหนี้และค่าเสียหายให้แก่โจทก์เป็นเงินจำนวน ๒,๒๒๕,๑๔๒.๗๐ บาท

นางทัศนีย์ ฯ จำเลยไม่ได้ยื่นคำให้การภายในเวลาที่กำหนด แต่ต่อมายื่นคำร้องขอยื่นหรือแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การต่อศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ศาลจึงมีคำสั่งให้จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ แต่ศาลให้รับคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การไว้เป็นคำคัดค้านในส่วน of คำสั่งไม่รับคำคู่ความในคำร้องดังกล่าว

นางทัศนีย์ ฯ จำเลยปฏิเสธฟ้องของโจทก์ว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรงทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ เป็นเหตุให้จำเลยไม่ได้ตกเป็นผู้ผิดนัด และหลุดพ้นจากการชำระหนี้ และจึงมีความชอบธรรมที่จะได้รับการคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ นอกจากนั้นพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ยังขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ โดยจำเลยได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สองคำร้อง ดังนี้

คำร้องที่หนึ่ง นางทัศนีย์ ฯ จำเลยโต้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ มีผลทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ หรือสิทธิเรียกร้องของสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมด ต้องโอนเข้าบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) ตามพระราชกำหนด ฯ มาตรา ๓๐ ส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพอื่น ๆ ที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ไม่ได้ถือหุ้นด้วยจะโอนเข้า บสท. ได้จะต้องมีคุณสมบัติตามพระราชกำหนด ฯ มาตรา ๓๑ ทั้ง ๆ ที่หนี้ด้อยคุณภาพในคดีนี้ เป็นหนี้ที่อยู่ในกลุ่ม ๕๖ ไฟแนนซ์ ที่ถูกปิดกิจการรัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมด คือ อยู่ในบังคับของมาตรา ๓๐ แห่งพระราชกำหนด ฯ แต่หนี้ด้อยคุณภาพของคดีนี้ก็มีสถานภาพเช่นเดียวกับหนี้ด้อยคุณภาพที่ถูกโอนสิทธิเรียกร้องไปยังกองทุนต่างชาติ ในราคาร้อยละ ๒๐ ของต้นเงิน ตามพระราชกำหนดปฏิรูประบบ

สถาบันการเงิน ฯ มีผลทำให้ลูกหนี้เสียสิทธิเข้า บสท. เป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน และรับรองสิทธิส่วนบุคคลให้มีความเท่าเทียมกันในทางกฎหมาย ไม่สามารถใช้บังคับได้ ดังนั้น หนี้คือคุณภาพในคดีนี้และคดีอื่น ๆ ทั้งประเทศต้องโอนเข้า บสท. ตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ

นอกจากนั้น มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ เป็นบทบัญญัติที่ออกหรือยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลตามกฎหมายและขัดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคคลได้รับเท่าเทียมกันในทางกฎหมายจะเลือกปฏิบัติมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ดังนั้น มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ อันเป็นหลักมนุษยธรรม และเป็นหลักสากลที่รับรองสิทธิบุคคล ต้องด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ไม่มีผลใช้บังคับ และขอให้ศาลสั่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

สำหรับคำร้องที่สองของนางทัศนีย์ ฯ นั้น จำเลยโต้แย้งว่า หนี้ในคดีก่อนขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๒ และภายหลังที่ก่อนนี้ขึ้นได้มีพฤติการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤตทางการเงินของประเทศ อันเป็นเหตุสุดวิสัย ทำให้ตนกลายเป็นพันวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ ตนจึงต้องได้รับความคุ้มครองสิทธิโดยไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด และต้องได้พักชำระหนี้ชั่วคราวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ และมีสิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราวจนกว่าวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจหรือพฤติการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัยจบสิ้นหรือค่าเงินบาทกลับไปอยู่ที่จำนวนเดิมก่อนเกิดภาวะวิกฤติ คือ จำนวน ๒๕ บาทต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ จำเลยมิได้ผิดนัดชำระหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ จึงมีสิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราวตามประมวลกฎหมายแพ่ง ฯ มาตรา ๒๑๕ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมที่มีได้ละเมิดสิทธิของโจทก์ เพราะมีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ได้รับรองไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น การที่โจทก์ฟ้องจำเลยให้ชำระหนี้ในคดีนี้ จึงเป็นการฟ้องการพิจารณา การพิพากษา และการบังคับคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๗) มาตรา ๕๕

มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ อันเป็นการใช้สิทธิที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และตกเป็นโมฆะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัย

ในคราวออกนั่งพิจารณาวินิจฉัยวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๕ ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พิจารณ์แล้ว เห็นว่า เนื่องจากจำเลยขอให้ศาลส่งคำร้องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนด บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ จึงให้ ส่งคำร้องดังกล่าวไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไปและให้รอการพิจารณาพิพากษาคดี ไว้ชั่วคราว เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยประการใดแล้ว ศาลจึงจะพิจารณาดำเนินการต่อไป

สำนักงานศาลยุติธรรม มีหนังสือส่งคำร้องของจำเลยในคดีแพ่งของศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หมายเลขดำที่ ๒๔๖/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ เป็นสองประเด็น คือ

(๑) พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

(๒) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ในคำร้องที่ ๒ นั้นมีข้อเท็จจริงว่า นายคลธนะ ศิริชัย เป็นลูกค้าของธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) สาขาหัวหิน เนื่องจากได้ทำสัญญากู้เงินกับธนาคาร เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๒ เป็นเงินจำนวน ๘๒๐,๕๘๗.๕๕ บาท โดยตกลงเสียดอกเบี้ยร้อยละ ๑๕ ต่อปี และยอมให้มีการเปลี่ยนแปลง อัตราดอกเบี้ย ซึ่งอาจเพิ่มสูงขึ้นหรือลดต่ำกว่าอัตราที่กำหนดนี้ได้ โดยธนาคารไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมหรือแจ้งให้ทราบล่วงหน้า นายคลธนะ ฯ ยินยอมผ่อนชำระเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยให้ธนาคาร เป็นรายเดือน ทุกเดือน ๆ ละ ๓๑,๐๐๐ บาท โดยตกลงชำระให้เสร็จสิ้นภายใน ๓๒ เดือน และธนาคาร มีสิทธิเรียกร้องให้นายคลธนะ ฯ ชำระเงินกู้ตามสัญญาทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนก่อนถึงกำหนดเวลา

ชำระหนี้ได้ ซึ่งในการทำสัญญากู้ยืมมีบริษัทสิงห์ภาคกลางตอนล่าง จำกัด ได้ทำสัญญาค้ำประกัน โดยยอมรับผิดในฐานะลูกหนี้ร่วม

หลังจากที่นายคณณะ ฯ กู้เงินไปแล้วได้ผ่อนชำระเงินต้นและดอกเบี้ยบางส่วน ซึ่งธนาคาร ได้ปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยและประกาศธนาคาร และต่อมา นายคณณะ ฯ มิได้ชำระหนี้อีกเลย และจึงค้างชำระเงินต้น และดอกเบี้ยทั้งหมด คิดในวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เป็นเงิน ๕๓๖,๐๓๐.๒๔ บาท เป็นเงินต้น ๘๑๔,๕๘๕.๔๖ บาท และดอกเบี้ย เป็นเงิน ๑๒๑,๔๔๐.๓๘ บาท

เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๓ บริษัทบริหารสินทรัพย์ พาลาก จำกัด (มหาชน) ได้เข้ารับโอน สิทธิเรียกร้องจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) โดยได้มีการรับโอนสิทธิเรียกร้องและ ผลประโยชน์ทั้งหลายที่มีต่อนายคณณะ ฯ ด้วย และหลังจากนั้นบริษัทบริหารสินทรัพย์ พาลาก จำกัด (มหาชน) ก็ได้ติดตามทวงถามให้นายคณณะ ฯ ชำระเงินหลายครั้งแต่ไม่เกิดผล จึงได้ฟ้องนายคณณะ ฯ เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ ฐานผิดสัญญากู้เงิน และขอให้ศาลพิจารณาพิพากษาบังคับให้จำเลยชำระหนี้และค่าเสียหายให้แก่โจทก์เป็นเงินจำนวน ๕๖๖,๑๕๘.๘๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๘๑๔,๕๘๕.๔๖ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น

จำเลยไม่ได้ยื่นคำให้การภายในเวลาที่กำหนด ต่อมาได้ยื่นคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติมคำให้การ ต่อศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ศาลมีคำสั่งให้จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ แต่ให้รับคำร้องขอแก้ไขเพิ่มเติม คำให้การไว้เป็นคำคัดค้าน

จำเลยปฏิเสธฟ้องของโจทก์และต่อสู้ว่า เนื่องจากในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยประสบ ปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างร้ายแรงอันทำให้ไม่มีการชำระหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ เป็นเหตุให้จำเลยไม่ได้ตกเป็นผู้ผิดนัด และหลุดพ้นจากการชำระหนี้ และจึงมีความชอบธรรมที่จะได้รับการคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญและตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ นอกจากนั้นพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ยังขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งจำเลยได้ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สองคำร้อง ดังนี้

คำร้องที่หนึ่ง นายคณณะฯ ได้แย้งว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๔๔ มีผลทำให้สินทรัพย์ด้อยคุณภาพ หรือสิทธิเรียกร้องของสถาบันการเงินหรือบรรษัทบริหารสินทรัพย์ หรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ถือหุ้นเกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมด ต้องโอนเข้าบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) ตามพระราชกำหนดฯ มาตรา ๓๐ ส่วนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพอื่น ๆ ที่รัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ไม่ได้ถือหุ้นด้วยจะโอนเข้า บสท. ได้จะต้องมีคุณสมบัติตามพระราชกำหนดฯ มาตรา ๓๑ ทั้ง ๆ ที่หนี้ด้อยคุณภาพในคดีนี้ เป็นหนี้ที่อยู่ในกลุ่ม ๕๖ ไฟแนนซ์ ที่ถูกปิดกิจการซึ่งรัฐหรือกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ถือหุ้นอยู่เกินร้อยละ ๕๐ ของหุ้นทั้งหมด คือ อยู่ในบังคับของ มาตรา ๓๐ แห่งพระราชกำหนดฯ แต่หนี้ด้อยคุณภาพของคดีนี้ก็มิมีสถานภาพเช่นเดียวกับหนี้ด้อยคุณภาพที่ถูกโอนสิทธิเรียกร้องไปยังกองทุนต่างชาติ ในราคาร้อยละ ๒๐ ของต้นเงิน ตามพระราชกำหนดปฏิรูประบบสถาบันการเงินฯ อันมีผลทำให้ลูกหนี้เสียสิทธิเข้า บสท. เป็นการเลือกปฏิบัติ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ซึ่งเป็นบทบัญญัติว่าด้วยการรับรองสิทธิขั้นพื้นฐาน และรับรองสิทธิส่วนบุคคลให้มีความเท่าเทียมกันในทางกฎหมาย ไม่สามารถอ้างบังคับได้

นอกจากนั้น มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ เป็นบทบัญญัติที่ยกเว้นรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลตามกฎหมาย และขัดต่อสิทธิขั้นพื้นฐานที่บุคคลได้รับเท่าเทียมกันทางกฎหมายจะเลือกปฏิบัติมิได้ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ดังนั้น มาตรา ๓๑ แห่งพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ อันเป็นหลักมนุษยธรรม และเป็นหลักสากลที่รับรองสิทธิของบุคคลต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ไม่มีผลใช้บังคับ จึงขอให้ศาลส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยฯ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

สำหรับคำร้องที่สองโต้แย้งว่า หนี้ในคดีก่อนขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๒ และภายหลังที่ก่อนขึ้นได้มีพฤติการณ์ที่เป็นภาวะวิกฤตทางการเงินของประเทศอันเป็นเหตุสุดวิสัย ทำให้ตนกลายเป็นพันวิสัยที่จะชำระหนี้ได้ จึงได้รับความคุ้มครอง โดยไม่ตกเป็นผู้ผิดนัด และได้พักชำระหนี้ชั่วคราวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕

และได้รับการพักหนี้ชั่วคราวจนกว่าวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจหรือเหตุการณ์อันเป็นเหตุสุดวิสัยจบสิ้น หรือค่าเงินบาทกลับไปอยู่ที่จำนวนเดิมก่อนเกิดภาวะวิกฤติ คือ ๒๕ บาทต่อ ๑ เหรียญสหรัฐ ประกอบกับสิทธิที่จะถือว่า จำเลยมิได้ผิดนัดชำระหนี้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๒๐๕ สิทธิที่จะได้รับการพักหนี้ชั่วคราว ตามประมวลกฎหมายแพ่งฯ มาตรา ๒๑๕ เป็นสิทธิขั้นพื้นฐาน อันชอบธรรมที่มีได้ละเมิดสิทธิของโจทก์ เพราะมีบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ รับรองไว้อย่างชัดเจน ดังนั้น การที่โจทก์ฟ้องจำเลย ให้ชำระหนี้ในคดีนี้ จึงเป็นการฟ้อง การพิจารณา การพิพากษา และการบังคับคดีตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาคความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ อันเป็นการใช้สิทธิ ที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และตกเป็นโมฆะ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัย

ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่า จำเลยขอให้ศาลส่งคำร้องไปให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ จึงให้ส่งคำร้องดังกล่าวไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยต่อไปและให้รอ การพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว เมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยประการใดแล้ว ศาลจึงจะพิจารณาคำเนินการต่อไป

สำนักงานศาลยุติธรรม มีหนังสือส่งคำร้องของจำเลยในคดีแพ่งของศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หมายเลขดำที่ ๒๔๗/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ เป็นสองประเด็น คือ

(๑) พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

(๒) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

๒. การดำเนินการของศาลรัฐธรรมนูญ

เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๔๓ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องทั้งสองไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๒ และได้รับไว้พิจารณาวินิจฉัยต่อไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และแจ้งให้สำนักงานศาลยุติธรรมทราบ เนื่องจากคำร้องทั้งสองคำร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเป็นอันเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกัน

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยและคำวินิจฉัย

แม้ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ส่งคำโต้แย้งของจำเลยในคดีรวมสองคำร้องซึ่งแบ่งได้เป็นสองประเด็นคือ

๑) พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ ซึ่งแยกออกเป็นสองประเด็นย่อย ดังนี้

(๑) พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

(๒) พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

๒) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

อย่างไรก็ตามเนื่องจากในบางบทบัญญัตินั้น ได้เคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยไว้แล้ว จึงไม่ต้องวินิจฉัยซ้ำอีก ดังนั้นจึงคงเหลือเพียงบางบทบัญญัติเท่านั้นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัยในคดีนี้ ดังนี้

สำหรับกรณี ๑) พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ นั้น เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้ว ในมาตราดังกล่าวบางมาตรา กล่าวคือ ในคำวินิจฉัยที่ ๘๖/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๓ ได้วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวอีก

นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาคำร้องของจำเลยทั้งสอง (ผู้ร้อง) ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ และคำให้การของจำเลยแล้วเห็นได้ว่า แม้ผู้ร้องจะอ้างว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ แต่ได้อ้างเหตุผลที่บทบัญญัติดังกล่าวของพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ๗ ว่าขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เฉพาะรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เท่านั้น จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๖ (๒) และ (๔) ที่ต้องกล่าวอ้างบทบัญญัติมาตราของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับคำร้องและระบุเหตุผลสนับสนุนว่าบทบัญญัติของกฎหมายใด ขัดต่อบทบัญญัติใดของรัฐธรรมนูญอย่างชัดเจน

ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น จึงเหลือประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเพียงว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ ซึ่งสามารถแยกเป็นประเด็นย่อยของพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ๗ ได้สองประเด็น ดังนี้

(๑) พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

(๒) พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ส่วนกรณี ๒) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยต่าง ๆ ที่ได้วินิจฉัยบางมาตราที่เกี่ยวข้องไว้ดังนี้

คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๔๐/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๓ ได้วินิจฉัยไว้แล้วว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ นิยามคำว่า “การบริหารสินทรัพย์” “สินทรัพย์ดีของคุณภาพ” และ “บริษัทบริหารสินทรัพย์” อันเป็นการให้ความหมายของถ้อยคำในกฎหมาย ซึ่งไม่มีลักษณะที่จะขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) เป็นบทบัญญัติที่ทำให้คำนิยามความหมายของคำว่า “คดี” “คำฟ้อง” และ

“กระบวนการพิจารณา” จึงไม่มีลักษณะที่จะขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณาว่าขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตราต่าง ๆ ที่กล่าวอ้างแต่อย่างใด

ส่วนประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ นั้น ได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๘๗/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๗ วินิจฉัยไว้แล้วว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ จึงไม่ต้องวินิจฉัยอีก

สำหรับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ นั้น ได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๔/๒๕๔๘ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๘ วินิจฉัยไว้แล้วว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ไม่ใช่บทบัญญัติของกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีเนื่องจากผู้ร้องอยู่ระหว่างการดำเนินคดีอยู่ในศาลชั้นต้น แต่บทบัญญัติดังกล่าวเป็นกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการบังคับคดีภายหลังที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วจะบังคับคดี จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ และในคดีนี้ก็มีลักษณะเป็นอย่างเดียวกัน คือ โจทก์ได้ฟ้องผู้ร้องเป็นคดีตามสัญญากู้ยืมเงินซึ่งคดียังอยู่ในศาลชั้นต้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ เป็นกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการบังคับคดีภายหลังที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุด จึงไม่ใช่บทบัญญัติที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีนี้ จึงไม่ต้องวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าวนี้

ดังนั้นในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งในคดีนี้จึงเหลือประเด็นที่ต้องวินิจฉัยเพียงว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ มาตรา ๒ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาคำร้องของจำเลยทั้งสอง (ผู้ร้อง) ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๔๕ และคำให้การของจำเลย แล้วเห็นได้ว่าการที่ผู้ร้องอ้างว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตราต่าง ๆ รวมทั้งมาตรา ๑ และมาตรา ๒ ด้วยเหตุผลว่าประเทศไทยประสบภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจ ลูกหนี้จึงได้รับความคุ้มครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ มาตรา ๑๕๐ มาตรา ๒๐๕ และมาตรา ๒๑๕ และบทบัญญัตินี้ดังกล่าวคุ้มครองรับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ แต่เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ และมาตรา ๒ เป็นเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนแต่อย่างใด เพราะเป็นบทบัญญัติที่วางหลักเกี่ยวกับ

ความเป็นราชอาณาจักรและการปกครองของประเทศไทย กล่าวคือ มาตรา ๑ บัญญัติว่า ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกมิได้ และมาตรา ๒ บัญญัติว่า ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังนั้นการกล่าวอ้างดังกล่าวของผู้ร้องในส่วนที่เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ และมาตรา ๒ จึงไม่มีเหตุผลความเกี่ยวข้องกันกับเรื่องการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและกรณีของผู้ร้อง และจึงเป็นกรณีที่ไม่มีการอันควรแก่การวินิจฉัย

ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ดังกล่าว ในส่วนที่เกี่ยวกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งจึงเหลือประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยเพียงว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

จากประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วทั้งในกรณีที่ ๑) และ ๒) มีหลักกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๔ บัญญัติว่า

“ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง”

มาตรา ๒๗ บัญญัติว่า

“สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง โดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง”

มาตรา ๒๘ บัญญัติว่า

“บุคคลย่อมอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้เท่าที่ไม่ละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ สามารถยกบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้เพื่อใช้สิทธิทางศาลหรือยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้คดีในศาลได้”

มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า

“การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้”

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า

“บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน
ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า

“สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิ
เช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

การสืบมรดกย่อมได้รับความคุ้มครอง สิทธิของบุคคลในการสืบมรดกย่อมเป็นไปตามที่
กฎหมายบัญญัติ”

พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า

“ให้สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ที่มีกองทุนฟื้นฟู หน่วยงานของรัฐ หรือ
รัฐวิสาหกิจแห่งใดแห่งหนึ่งหรือรวมกันเป็นผู้ถือหุ้นเกินร้อยละห้าสิบของทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว
โอนสินทรัพย์ที่จัดเป็นสินทรัพย์ค้ำประกันภาพ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ ทั้งหมดให้แก่ บสท.
ภายในเวลาที่ บสท. กำหนด

สินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ต้องโอนตามวรรคหนึ่ง ได้แก่สินทรัพย์ดังต่อไปนี้

- (๑) สินทรัพย์จัดชั้นสูญ
- (๒) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ
- (๓) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย
- (๔) สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน

สินทรัพย์ด้อยคุณภาพตาม (๑) และ (๒) คณะกรรมการบริหาร โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ จะกำหนดให้โอนมาแต่เฉพาะสินทรัพย์ที่มีเจ้าหนี้เกินหนึ่งรายก็ได้ แต่สถาบันการเงินหรือบริษัท บริหารสินทรัพย์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้หรือผู้รับโอนหนี้จากสถาบันการเงิน แล้วแต่กรณี ต้องรายงานการดำเนินการ เกี่ยวกับสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ปล่อยให้ บสท. ทราบตามเวลาที่ บสท. กำหนด และ บสท. จะสั่งให้ สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ดังกล่าวโอนสินทรัพย์นั้นทั้งหมดหรือบางรายให้แก่ บสท. เมื่อใดก็ได้

....”

มาตรา ๓๑ บัญญัติว่า

“บสท. จะรับโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์อื่นนอกจาก ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ ก็ได้ แต่ต้องเป็นสินทรัพย์ที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ที่มีอยู่ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ เฉพาะที่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกันการชำระหนี้

(๒) เป็นสินทรัพย์ที่มีลูกหนี้เป็นนิติบุคคลและมีเจ้าหนี้เป็นสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหาร สินทรัพย์ตั้งแต่สองรายขึ้นไป ไม่ว่าจะมิบุคคลธรรมดาเป็นลูกหนี้ในฐานะผู้ค้าประกันด้วยหรือไม่ก็ตาม

(๓) มูลค่าของสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามบัญชีของทุกสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ รวมกันสำหรับลูกหนี้แต่ละรายเป็นจำนวนเงินตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป และ

(๔) สินทรัพย์ด้อยคุณภาพนั้นยังมิได้มีความตกลงเป็นหนังสือปรับโครงสร้างหนี้ใหม่ภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และมีได้เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ลูกหนี้ถูกศาล มีคำสั่งให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายแล้วก่อนวันที่ พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

ในการรับโอนสิทธิทรัพย์สินด้วยคุณภาพตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการจะกำหนดให้รับโอนเฉพาะสิทธิทรัพย์สินด้วยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) หรือสิทธิทรัพย์สินด้วยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) และ (๔) ซึ่งเปลี่ยนไปเป็นสิทธิทรัพย์สินด้วยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) ในวันหรือก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับก็ได้”

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง

มาตรา ๕๕ บัญญัติว่า

“เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใดตามกฎหมายแพ่ง หรือบุคคลใด จะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้นชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและประมวลกฎหมายนี้”

พิเคราะห์แล้ว สำหรับกรณีที่ ๑) พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ และพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ หรือไม่นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของประชาชนไทย ให้บุคคลมีความเสมอภาคกันและได้รับความคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกัน โดยจะมีการล่วงละเมิดมิได้ แต่ก็มีข้อยกเว้นที่อาจมีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลได้ในบางกรณีที่จำเป็นและวางหลักเกณฑ์การจำกัดสิทธิเสรีภาพไว้ ดังนี้

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล เพราะเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ซึ่งได้มีการเชื่อมโยงไปยังมาตราอื่น ๆ และรัฐจะละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิ ตลอดจนเสรีภาพของบุคคลมิได้ แต่หากมีการละเมิด รัฐต้องดำเนินการแก้ไขให้การกระทำละเมิดนั้นหมดสิ้นไป

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ บัญญัติห้ามการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ แต่มีข้อยกเว้นให้รัฐทำการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลได้ โดยการออกกฎหมาย แต่การจำกัดสิทธิและเสรีภาพโดยกฎหมายเฉพาะนั้นต้องกระทำเท่าที่จำเป็นและจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพมิได้ และต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจง

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนชาวไทย โดยระบุว่าบุคคลทุกคนมีความเสมอภาคกันและเท่าเทียมกันตามกฎหมาย ห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติ โดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างกันในเรื่องต่าง ๆ เช่น ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ เว้นแต่ด้วยเหตุผลทางกายภาพหรือหน้าที่เท่านั้น และหากมีการเลือกปฏิบัติต้องเป็นไปเพื่อให้บุคคลใช้สิทธิเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น

สำหรับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล แต่อาจมีการจำกัดขอบเขตแห่งสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินได้โดยกฎหมายเฉพาะที่ตราขึ้นตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่ต้องกระทำเท่าที่จำเป็นและไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน และการสืบมรดกย่อมได้รับความคุ้มครอง ซึ่งสิทธิของบุคคลในการสืบมรดกย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ในขณะที่พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ก็เพื่อรับโอนสินทรัพย์ที่ด้อยคุณภาพ อันเป็นการแก้ปัญหาสภาพคล่องของสถาบันการเงินไทยและวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อภาคเศรษฐกิจของประเทศไทย แต่บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยต้องดำเนินการตามกฎหมายและหลักเกณฑ์ที่กำหนด คือ บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) จะรับโอนหนี้ของลูกหนี้สถาบันการเงินได้เฉพาะกิจการที่กฎหมายบัญญัติไว้ กล่าวคือ การโอนสินทรัพย์ของสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ที่เป็นของรัฐให้แก่บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย เพื่อปรับโครงสร้างหนี้และโครงสร้างกิจการของลูกหนี้ให้อยู่ในสถานะที่สามารถชำระหนี้ได้ โดยต้องเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามพระราชกำหนด ฯ มาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) หรือ (๓) หรือ (๔) ที่มีอยู่ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓

การที่พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ มาตรา ๓๐ บัญญัติให้มีการโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่มีหลักเกณฑ์ตามที่กำหนดดังกล่าวไว้ แม้จะเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ แต่ก็กระทำได้นี้เนื่องจากการดำเนินการโดยกฎหมายเฉพาะที่รัฐสภาตราขึ้นและเป็นการกระทำเท่าที่จำเป็นเพื่อแก้ไขสภาพเศรษฐกิจของประเทศที่เป็นอยู่ในขณะนั้น และไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐ

รวมทั้งลูกหนี้ของสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐที่มีปัญหาดังกล่าว ไม่ได้มุ่งหมายที่จะใช้บังคับกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกรณีใดกรณีหนึ่งโดยเฉพาะ จึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และไม่ได้เลือกปฏิบัติต่อบุคคลใดโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม หรืออื่น ๆ เนื่องจากใช้บังคับกับสถาบันการเงินของรัฐที่มีปัญหาทุกแห่งโดยเท่าเทียมกัน มิได้ปฏิบัติแตกต่างกัน จึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ นอกจากนี้ ยังไม่เป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลหรือจำกัดขอบเขตแห่งทรัพย์สินของบุคคล หรือจำกัดสิทธิในการสืบมรดกของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ แต่อย่างใด จึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘

ด้วยเหตุผลดังกล่าวพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๐ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

สำหรับกรณีที่ถูกหมายมิได้บังคับให้สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ของเอกชน ต้องโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพให้กับ บสท. และการที่ถูกหมายกำหนดให้สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ของเอกชนจะโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพให้บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทยได้ ก็ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในพระราชกำหนด ฯ มาตรา ๓๑ กล่าวคือ เฉพาะกรณีที่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกันการชำระหนี้ เป็นสินทรัพย์ที่มีลูกหนี้เป็นนิติบุคคลและมีเจ้าหนี้เป็นสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ตั้งแต่สองรายขึ้นไปไม่ว่าจะมีบุคคลธรรมดาเป็นลูกหนี้ในฐานะผู้ค้าประกันด้วยหรือไม่ก็ตาม มูลค่าของสินทรัพย์ด้วยคุณภาพตามบัญชีของทุกสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์รวมกันสำหรับลูกหนี้แต่ละรายเป็นจำนวนเงินตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป และสินทรัพย์นั้นยังมิได้มีความตกลงเป็นหนังสือปรับโครงสร้างหนี้ใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนด ฯ ใช้บังคับ และมีได้เป็นสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่ลูกหนี้ถูกศาลมีคำสั่งให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายแล้วก่อนวันที่พระราชกำหนด ฯ ใช้บังคับ ในการรับโอนสินทรัพย์ด้วยคุณภาพดังกล่าวมาแล้วนั้น คณะกรรมการจะกำหนดให้รับโอนเฉพาะสินทรัพย์ด้วยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) หรือสินทรัพย์ด้วยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๓) และ (๔) ซึ่งเปลี่ยนไปเป็นสินทรัพย์ด้วยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) หรือ (๒) ในวันหรือก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับก็ได้

ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะการโอนสิทธิของเอกชนมาเป็นของรัฐย่อมเป็นการกระทบสิทธิของเอกชน จึงต้องให้เอกชนให้ความยินยอมหรือตกลงด้วย เอกชนรายใดประสงค์จะโอนสินทรัพย์ให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทยก็ต้องแจ้งความประสงค์ดังกล่าว และการกำหนดเงื่อนไขก็เป็นเรื่องจำเป็นและเห็นว่าจะเหมาะสมเพื่อให้รัฐมีต้นทุนการดำเนินการให้น้อยที่สุดและก่อประโยชน์มากที่สุด โดยรัฐไม่ต้องรับภาระมากเกินไป จะได้ไม่กระทบถึงเงินภาษีอากรของประชาชนหรือจะเสียหายต่อรัฐมากเกินไป นอกจากนั้น ยังมีกฎหมายอื่น ๆ ที่บัญญัติถึงการดำเนินการกับสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินเอกชน เช่น พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่กำหนดให้โอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินเอกชนให้กับบริษัทบริหารสินทรัพย์ เพื่อดำเนินการบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายดังกล่าวอยู่แล้ว การที่ไม่ได้นำพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาใช้บังคับกับบริษัทที่มีปัญหาแต่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไข ในมาตรา ๓๑ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เนื่องจากพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ที่วางหลักเกณฑ์การรับโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์นั้นเป็นบทบัญญัติที่วางหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเป็นการทั่วไปเพื่อประโยชน์แก่ประชาชนและส่วนรวมและใช้บังคับกับสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ที่มีข้อเท็จจริงเป็นอย่างเดียวกันหรือเหมือนกัน ดังนั้นพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ แม้จะมีลักษณะที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ คือ ลูกหนี้สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์เอกชนที่ไม่เข้าหลักเกณฑ์อันทำให้ไม่สามารถโอนเข้าบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทยได้ แต่ก็เป็นไปโดยบทบัญญัติของกฎหมายเฉพาะและกระทำเท่าที่จำเป็น โดยไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพของลูกหนี้ของสถาบันการเงินที่ไม่ได้ถูกโอนเข้าบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย และมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปจึงกระทำได้ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕

สำหรับปัญหาว่าพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ หรือไม่นั้น เนื่องจากรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ เป็นเรื่องการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินหรือขอบเขตแห่งสิทธิในทรัพย์สินและสิทธิในการสืบมรดกของบุคคล แต่มาตรา ๓๑ ของพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ ไม่มีข้อความหรือลักษณะที่เป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน จำกัดขอบเขตแห่งสิทธิในทรัพย์สินและสิทธิในการสืบมรดกของบุคคล จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘

ดังนั้น พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๑ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘

สำหรับกรณีที่ ๒) ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ นั้น พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล เพราะเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของมนุษย์ซึ่งได้มีการเชื่อมโยงไปยังมาตราอื่น ๆ และรัฐจะละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิ ตลอดจนเสรีภาพของบุคคลมิได้ แต่หากมีการละเมิดรัฐต้องดำเนินการแก้ไขให้การกระทำละเมิดนั้นหมดสิ้นไป ในขณะที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ เป็นเรื่องการให้สิทธิของบุคคลผู้ถูกโต้แย้งสิทธิที่จะฟ้องคดีของตนได้ จึงไม่มีลักษณะที่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และสิทธิเสรีภาพของบุคคลแต่อย่างใด แต่กลับเป็นการรับรองศักดิ์ศรีและรับรองสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกโต้แย้งสิทธิด้วย จึงไม่เป็นการขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔

ส่วนปัญหาว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๕ หรือไม่นั้น พิจารณาแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญให้ได้รับความคุ้มครองและผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาลและองค์กรอื่นของรัฐทั้งในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมาย และการตีความกฎหมาย รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ เป็นบทบัญญัติที่รับรองให้บุคคลสามารถอ้างศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือใช้สิทธิและเสรีภาพของตนได้โดยไม่ไปละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น และหากถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ให้ยกบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญนั้นเพื่อใช้สิทธิทางศาลได้ เมื่อประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ให้สิทธิแก่บุคคลที่ถูกโต้แย้งสิทธิที่จะฟ้องคดี จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘ และไม่มีลักษณะที่จะทำให้สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ไม่ได้รับความคุ้มครองหรือไม่ผูกพันต่อการใช้อำนาจขององค์กรต่าง ๆ ของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และไม่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ และจึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๕

สำหรับประเด็นที่ว่า มาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ หรือไม่นั้น เห็นว่าบทบัญญัติมาตรา ๕๕ ดังกล่าวให้สิทธิผู้ถูกโต้แย้งสิทธิที่จะฟ้องคดีต่อศาลแพ่ง ในขณะที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ เป็นเรื่องการรับรองสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลและสิทธิในการสืบมรดกจึงไม่มีลักษณะที่ขัดหรือแย้งกัน จึงไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘

ดังนั้น ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) มาตรา ๕๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

ศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ อัสวโรจน์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ